

Di fosu biifi di Paulosu sikifi da Timoteo

Wan wöutu a fesi

Timoteo bi dë wan kijoo di di gaan tjabukama u Masa Jesosi de kai Paulosu bi ta lei di wooko u Masa Gaangadu. De bi ta waka makandi ta paaja di buka u Masa Jesosi a dee köndëköndë. Nöö wan u dee köndë ka de bi go, hën de kai Efeise. Nöö ala Paulosu disa Timoteo kuma hedima faa tii dee sëmbë u Masa Jesosi dee ta dë a di köndë. Nöö bakaten hën mbei Paulosu mbei wan biifi manda dëen faa lei ën möön fini faa musu ta lei dee sëmbë, ku fa a musu tjëen seei a di wooko.

Nöö di biifi di a sikifi di ten dë, hën disi.

Aki Paulosu ta manda odi da Timoteo.

1 ^{1,2}Söö. Wë mi mii Timoteo, mi Paulosu wë ta mbei di pampia aki manda gaan odi da i e. Womi, fa i sai dë, nöö i da mihi u mi seei gbelingbelin. Biga fa i si mi bi konda di buka u Masa Jesosi da i, nöö hën wë i piki ën seei leti kumafa wan mii ta piki ën tata buka a soni. Nöö u Tata Masa Gaangadu ku Masa Jesosi Keesitu tuu musu dë ku i ku de bunuhati e, ku de tjalihati, ta da i böö.

Söö. Wë baa, kumafa i bi sabi kaa, mi da wan tjabukama u Masa Jesosi nöö na miseei wë buta miseei e. Ma Masa Gaangadu di Heepima fuu, hën wë manda mi, hën ku Masa Jesosi Keesitu di u ta buta hii

mëni fuu nëen liba taa dee soni a paamusi u, woo feni de nöömö.

Aki Paulosu ta bai Timoteo faa tapa dee fasifasi lei.

³Wë nöö womi, di ten di mi o ko a Masadonia aki, nöö mi bi fan ku i ta be i fika a Efeise ala fii musu tapa wanlö sëmbë sai naandë ta lei wanlö fasifasi lei. Biga dee lei u dee sëmbë dë an ta kai seei ku di buka u Masa Jesosi. ⁴Fa dee sëmbë sai dë, de ta hai dee mindimindi soni ta konda ta kai dee gaan hia avoavo u de në, ta taki soni u de nöömö. Nöö dee lö soni naandë sô, sôsô buja ku toobi de ta tja ko e. Ma te u ta biibi dee soni u Gadu, nöö hën ta heepi u fuu du di wooko u Gadu kumafa a fiti.

Mi taki e, womi, kaba u di lei u dee sëmbë naandë, nöö sôsô fia

tö a ta tja ko. ⁵Ma nöö kaba u di Buka di Gadu manda u u ta lei aki, nöö hën da lobi. Nöö unfä di lobi dë sa ko? A sa ko te hati fii dë limbolimbo. A sa ko tu, te i piki di hati fii a di bunu soni a manda i. Nöö te i ta biibi Masa Gadu söndö ganjan, nöö hën ta tja lobi ko tu.

⁶Ma nöö dee sëmbë dee u taki dë, de bia kumutu a di lei dë gaanduwe, go ta fan wisiwasi soni. ⁷Fa de sai naandë, de kë abi di në taa de dë gaan leima u dee wëti u Gadu, ma deseei an sabi andi de ta taki. Biga de an sabi gogo fëen, de an sabi hedi fëen, ufö de ta fan sö gaanfa nëen liba.

⁸Wë nöö, kijoo, fa i si u taki soni u dee wëti u Gadu naandë, nöö u sabi taa de dë gaan bumbuu soni, ee sëmbë ta wooko ku de a wan leti fasi. ⁹Biga i sabi faandi mbei de ta buta wëti. De an ta buta wëti u tapa dee sëmbë dee ta libi a wan leti fasi e. Nönö, ma fa a tapa dee sëmbë dee na ta libi bunu, kuma dee sëmbë dee an ta libi a tii basu, dee sëmbë dee an kë piki sëmbë buka a soni, ku dee sëmbë dee an ta lesipeki Gadu, dee sëmbë dee ta du gaan hogi soni, dee sëmbë dee na a' toobi ku dee soni u Gadu, ku dee an kë dini Gadu möönsö.

Dee lö sëmbë naandë, u de hedi wë mbei wëti dë e, faa musu tapa de a dee soni de ta du dë. Biga sömëni pei gaan hogi dee lö sëmbë dë ta du. De ta kii sëmbë fu hogihati fasi te dou ku deseei mama ku tata, ¹⁰de ta libi fanafiti a di së u manu ku mujëë soni, womi ta tei womi, mujëë ta tei mujëë, sëmbë ta kisi sëmbë tei tja go buta

a katibo, de ta mindi soni ta buta a oto sëmbë liba, ee de bi soi fu wan soni seei ma de aan toobi u de booko di soi. Nöö sömëni hia oto pei hogi möön dee lö sëmbë dë ta du, fu di de bia baka disa di leti lei ¹¹di ta kai ku di gaan waiti buka u di Gadu di dë u gafa nöömö. Nöö di Buka dë, hën Gadu futoou mi te a butëen a mi maun, fu mi sa ta tja ta paati da sëmbë.

Aki Paulosu ta konda fa Masa Jesosi libi ku ën ku bunuhati tjika.

¹²Wë nöö womi, fa i si mi taki dë, nöö mi ta da Jesosi Keesitu tangi seei fu di a futoou mi tee a buta mi ko wookoma fëen, nöö hën a toona da mi kaakiti u mi du di wooko tu. Aai, di soni dë, a bigi da mi e. ¹³Biga a fesi, nöö mi bi dë gaan hogisonima. Mi bi ta sösö Masa Jesosi taa an dë u Gadu. Mi bi ta sitaafu dee sëmbë dee ta biibi nëen liba gaanfa seei. Sö mi bi libi hogi ku ën tjika.

Ma nöö an hoi mi a bëë o. Nönö. Biga a sabi taa fa mi bi ta libi naandë, na ku sabi mi bi ta libi sö e, ma fu di ma bi ta biibi nëen mbei.

Nöö hën wë i si a a' tjalihati u mi gbolo, ¹⁴nöö hën a naki mi gaan kölöku ku ën bunuhati. Biga a mbei mi ko ta biibi nëen liba, nöö hën a toona da mi di lobi di dee sëmbë dee nama ku ën ta feni. Aai womi, di soni dë nöö a bigi da mi e.

¹⁵Wë Timoteo, mi o taki wan soni da i aki gbelin seei, kijoo. Nöö a dë wan gaan bumbuu taki di hii sëmbë musu piki waiwai. Hën da disi: Jesosi Keesitu ko a goonliba u heepi takulibima puu de a hogi basu.

Nöo mi wë bi da di möön gaan takulibima a hii dee otowan dendu.

¹⁶Wë nöo fëen hedi tu Jesosi Keesitu ko abi tjalihati da mi e. Aai. A hoi pasensi da mi seei, fu mi sa dë wan maaka da hiniwan takulibima kuma mi di kë ko biibi nëen, taa a sa feni di libi u teego tu.

¹⁷Wë fa i si Masa Gadu sai dë, hën wë da di kaba Tiima u mundu fu nöömö e. Fa a dë fëen dë, an o dëdë möönsö. Libisëmbë an tjika u si ën ku wojo tu. Fa a sai dë, hën wanwan tō da Gadu u mundu, nöo hën nöo musu kisi gafa. Hën në nöo u musu ta hopo hiniwanten fu teego. A tan sö.

Aki Paulosu ta fan ku Timoteo kuma wookoma u Gadu.

¹⁸Wë mi mii Timoteo, dee soni dee i si mi manda i fii du naandë, kijoo, wë nöo de kai seei ku dee soni dee hedima u keiki bi taki fii a fesi e, di ten di Akaa u Gadu bi ko a de liba. Wë nöo di i sabi sö kaa, nöo be i biinga seei go dou e, womi.

¹⁹Nöo mi taki e, ta hoi di biibi di i si i ta biibi a Masa Jesosi naandë gingin e. Nöo i musu ta piki di hati fii nöömö te a ta manda i a wan bumbuu soni. Biga wanlō sëmbë an bi du sö, nöo hën wë di biibi u de kaba a sösö gbegedee, leti kuma te i singi a dan tuwë lai fii go fiaa. ²⁰Wan u dee sëmbë dee mi taki dë, da Himënëusi, wan da Alekesani. Ma nöo mi buta de tu sëmbë dë a di didibi maun kaa, be de lei taa de an musu ta waka ta mindi soni da Gadu ta poi ën në möön. Nöo da sö.

Aki Paulosu ta lei fa dee biibima u Masa Jesosi musu ta tja deseai.

2 Wë womi Timoteo, awa mi o taki da i fa fii lei dee biibima

u Masa Jesosi a i ala fa u de musu libi.}

Söo. A di fosu kamian, nöo un musu ta begi Masa Gaangadu da hii sëmbë. Un musu ta tja dee fuka u de go a Gadu fesi ku djëmë. Un musu ta hakisi Masa Gaangadu faa limbo fesi da de, nöo un musu ta dëen tangi da de tu e. ²Un musu ta begi da kënu ku gaama ku hii oto sëmbë dee dë a tii kaa. Biga te u begi sö nöo sonte de o tii u bunu, nöo u sa abi wan kötökötö libi pii sö fuu sa libi kumafa Gadu kë a hii futu.

³Nöo te u ta begi sö kaa, nöo a dë wan bunu soni di suti da Masa Gaangadu u Heepima. ⁴Biga fa Gadu sai dë, a kë hii sëmbë u goonliba tuu musu feni libi u teego nëen. A kë fu hii sëmbë musu ko sabi dee soni fëen, biga de nöo da tuutuu soni a mundu.

⁵Biga wan kodo Gadu tō nöo dë a mundu e, hën da Masa Gaangadu. Nöo wan kodo Sëmbë tō ta taanpu a u libisëmbë ku Gadu mindi fu seeka taki da u. Hën da Jesosi Keesitu di bi tei libisëmbë sinkii.

⁶Hën wë bi dëen seepi kuma wan paima paka puu u a hogi basu a di juu di Gadu buta. Nöo fa a du ën naandë, ku ën hii mundu sa si fa Gadu kë heepi u libisëmbë tjika.

⁷Nöo fu mi sa ta konda di soni dë hedi mbei Gadu tei mi buta tjabukama fëen e. Nöo fa mi ta fan aki, na mindi mi ta mindi soni e, womi, ma tuutuu soni mi ta taki. Nöo Gadu buta mi leima tu, fu mi ta lei dee oto sëmbë na u Isaëli dee soni u Gadu. Biga de da dee tuutuu soni fuu musu biibi. Nöo sö e.

⁸Wë nöö mi taki e womi, taa a hii kamian ka dee biibima ta ko makandi kaa, nöö mi kë dee womi sëmbë musu dë a fesi a di begi. Ma fa de ta hopo maun ta begi naandë, nöö hati u de musu dë limbolimbo. De an musu dë ku hatiboonu ta hoi sëmbë a bëë fa de ta begi dë e.

⁹Nöö awaa mi o taki soni u di fa dee mujëë musu ta tja deseei. De an musu bisi a wan fasi u tja sen ko da de e, ma de musu bisi kumafa a fiti. Biga di gafa u de an musu dë a di fa de ta beei uwii, ta tuusi sëmëni goutu soni nasö djamati ta bisi dee gaan diidii koosu. Nönö. ¹⁰Ma a musu dë a di fa de ta libi bunu ku sëmbë. Biga di lö gafa dë hën fiti dee mujëë dee ta abi di në taa de ta dini Gadu.

¹¹Fa mujëë sai dë, de musu ta lei a wan saapi fasi ta saka de seei da dee womi. ¹²Mi seei ma ta da mujëë pasi un de ta lei sëmbë wajaa a lanti dendu ta pëë basi a womi sëmbë liba e. Nönö. Ma de musu ta hoi deseei a wan saapi fasi. ¹³Faandi mbei, womi? Biga wë a fosu Gadu mbei Adam, a baka fëën ufö a mbei Eva. ¹⁴Hën tu, di sindeki, na Adam a feni ganjan e. Ma Eva a ganjan, nöö hën a ko poi di wëti u Masa Gaangadu. ¹⁵Nöö fu di dë hedi Gadu taa te mujëë o pai, nöö pai fëën o taanga.

Wë sö a ta pasa tuu. Ma nöö töku di soni an poi. Biga ee wan mujëë sëmbë ta biibi a Gadu ta hoi go dou ta lobi sëmbë ta libi a wan gbelingbelin fasi ku saka fasi nöö hënseei sa feni heepi a Gadu tu.

Sö e, womi.

Aki ta lei fa dee hedima u keiki musu dë.

3 Womi Timoteo, awaa mi o taki soni u di sëmbë di kë ko hedima u keiki. Mi taki e, ee wan sëmbë kë di wooko dë, nöö gaan bumbuu wooko a kë e. ²Ma fu dë hedima u keiki an dë sösö soni. Sö wan sëmbë musu dë gaan bumbuu sëmbë. Oto sëmbë an musu sa feni fasi a di libi fëën faa konda taa anbunu e. Fa a sai dë, a musu dë ku wan kodo mujëë tö. Nöö an musu dë wan sëmbë ta du sondi ku hediwai, ma a musu sa u tii ën seei a soni. Nöö a musu dë a di fa u sëmbë sa lesipeki ën.

Sö wan sëmbë, womi, wosu fëën musu dë jabijabi da sëmbë e. Nöö a musu sabi fa u lei sëmbë soni te de fusutan. ³Sö wan sëmbë, an musu dë bebema. Nönö. An musu abi taanga hatiboonu tu ta feti ku otowan, ma a musu abi wan saapi libi. An musu dë wan sëmbë di lo/ u fia soni e. Nöö an musu abi langahati u möni tu, kwetikweti.

⁴Nöö a musu dë wan sëmbë di sabi fa u tii hën wosu dendu a wan bunu fasi. A musu saanfa u kiija dee mii fëën te de ta lesipeki ën ta piki ën buka a soni. ⁵Biga wë womi, ee wan sëmbë an sabi fa u tii hën seepi wosu dendu libi, wë nöö unfa a sa tii dee sëmbë u di keiki u Masa Gaangadu?

⁶Nöö sö wan sëmbë, womi, an musu dë wan sëmbë di bi ko njunjun a di biibi e. Biga a kandë a o ko abi gaan fasi poi, nöö a o kisi di sitaafu di di didibi bi kisi fu di a ko abi gaan fasi.

⁷Söseei tu, sò wan sèmbè musu abi bunu nè a dee oto sèmbè dee an dè a biibi e, ma ee nasò nöö di didibi o kisi èn a di taapu fèèn. Biga sèmbè o ta lei finga nèèn nöö nè fèèn o poi.

Nöö da sò wan hedima u keiki musu dè e, womi.

**Aki ta lei fa dee basia
u keiki musu dè.**

⁸Nöö wan basia u keiki tu, a musu dè wan gbelingbelin sèmbè, di sèmbè sa lesipeki. Fa a sai dè, an musu dè wan sèmbè ta bia fan a buka te ja sa futoou èn a soni. Nöö an musu dè bebema tu. An musu ta suku u wini soni a wan fasi di na fiti. Kwetikweti. ⁹Nöö a musu dè ku limbohati ta hoi hènseei bunu a dee fundu soni u Gadu dee a mbei u ko sabi fa u dè aki.

¹⁰Nöö mi taki e, te de o buta wan basia faa wooko a keiki, womi, nöö be de wegi èn luku bunu ufö e. Nöö te de an feni wan fa nèèn di na bunu nöö de sa butèèn ko basia awaa.

¹¹Nöö söseei dee mujèè tu e. De musu dè wan letileti sèmbè di sèmbè sa lesipeki. An musu dè wan sèmbè di ta waka ta tja sèmbè ta njan a baka, ma pakisei fèèn musu dè limbolimbo. Nöö sèmbè musu sa futoou èn a hii soni tu.

¹²Nöö dee womi basia, de musu abi wan kodo mujèè tó. Nöö de musu sabi fa u tii wosu dendu libi u de bunu te dou ku dee mii u de tuu.

¹³Nöö ee wan basia ta du di wooko fèèn bunu, nöö i sabi andi o pasa o? A o feni bunu nè a sèmbè. Nöö a o kisi futu seei a di wooko.

Biga an o fèèè u konda da sèmbè dee soni u Jesosi Keesitu dee a ta biibi.

Nöö sò e, womi.

Aki ta lei dee gaan soni u di biibi.

^{14,15}Womi Timoteo, mi ta mèni u mi ko a i abiti möön e baa. Ma nöö fu di ma sabi ee soni o tapa mi fu ma sa ko, fèèn mbei mi ta mbei di biifi aki u manda da i, be dee sèmbè u di famii u Masa Gaangadu musu sabi fa u de libi.

Biga u dee sèmbè u Masa Gaangadu famii, u wè da di keiki u di libilibi Gadu e. U ta mbei sèmbè si limbolimbo andi da di tuutuu lei u Gadu, nöö u ta tjubi di lei dè tu fu an musu poi kaba a sösö.

¹⁶Wè nöö dee soni u ta biibi, womi, gaan soni de dè e. A fesi de bi dè tjubitjubi, ma fa u dè aki de ko a limbo da u fuu sabi. De da:

Gadu tei libisèmbè sinkii ko libi a goonliba aki.

Nöö di Akaa fèèn bi dè ku èn tee hii mundu ko si taa a a' leti a dee soni a ta fan.

Dee basia u Masa Gaangadu köndè seei bi dè kotoigima fèèn.

Dee bakama fèèn tja soni fèèn go konda da peipei nasiön u goonliba,

nöö sòmèni sèmbè ko biibi èn.

Hèn seei wè Masa Gaangadu tei tja go a di waiti köndè fèèn a liba ala.

De wè i si da dee soni dee u ta biibi, womi. Nöö ee wan sèmbè i ta biibi dee soni aki kaa, nöö a o heepi i fii kisi di fasi u Gadu a i libi.

Aki ta bai de a dee ganjan leima.

4 Söö. Wè womi Timoteo, mi kè bai i a wan soni aki möön. Di

Akaa u Masa Gaangadu fan ku u limbolimbo kaa, taa a bakaten nöö wanlô sëmbë o bia baka disa di fa de bi ta biibi a Masa Jesosi. Biga de o ta waka a dee hogi baka dee ta ko a sëmbë liba ta ganjan sëmbë. De o ta haika dee lei u dee didibi dë, hën mbei de o disa di biibi.

²Wë nöö dee sëmbë ta lei sëmbë dee lö soni dë, nöö ganjansëmbëma de dë e. De o ta mbei kuma tuutuu soni de ta taki, ma na tuu seei. Fa dee sëmbë sai dë, de ku hogidu guwenti te a ko de sinkii kaa. Nöö hën mbei an ta toobi de te de ta ganjan sëmbë a sô wan fasi.

³Fa dee soni o ko a sëmbë liba dë, de o ta lei sëmbë u de hoi peipei wëti dee an dë fanöudu. De o taa ee i kë dë bumbuu sëmbë a Gadu wojo, nöö womi an musu abi mujëë, mujëë an musu abi manu. Sô de o taki. De o ta buta tjina da sëmbë a soni u njan taa sô wan soni ja musu njan mën.

Wë ma womi, uu dee sëmbë dee ta biibi a Gadu aki tee u ko sabi di gbelin lei fëën kaa, nöö wa o sa hoi dee lö wëti naandë e. ⁴Biga u sabi taa hii soni di Gadu mbei buta da u, de tuu dë bumbuu soni. Na wan u de dë u tuwë, ma de dë fuu tei ku tangi. ⁵Wë nöö di Gadu taki taa de bunu kaa nöö hën i begi nëën liba te i kaba da Gadu tangi, wë nöö hogi an dë nëën. I sa tei ën ku piizii.

**Aki ta lei fa Timoteo musu
du di wooko bunu tjika.**

⁶Dee soni mi ta taki da i aki i musu tei de ta leti dee otowan fii e, womi. Nöö joo dë wan bunu wookoma da Jesosi Keesitu. Biga

sensi a njönku ten fii i bi ta jei dee tuutuu soni u Gadu kaa dee u ta biibi aki. I bi kisi bumbuu lei seei, nöö hën i tei ën, hën i ta waka nëën baka te kisi fa u dë aki.

⁷Nöö fa i sai dë, ja musu a' bisi ku dee peipei oto dee an ta kai ku Gadu, dee de ta mindi ta taki dë e. Ma i musu ta biinga ku i seei fii libi kumafa Gadu kë a hii futu.

⁸Ja si fa sëmbë ta biinga ta djombo ta seki sinkii u de fia kule u de wini soni a goonliba aki nöö? Wë di soni dë a ta tja wan piki wini tuu. Ma di biinga seki sinkii fii musu libi kumafa Gadu kë, womi, hën ta tja hii wini ko da i. Biga te i biinga sô kaa, nöö joo feni dee bunu soni dee Gadu paamusi i a di libi u di ten u dë aki, te dou ku di oto libi di ta ko a bakaten tuu.

⁹Söö. Wë nöö di soni i si mi taki dë, nöö gaan bumbuu soni a dë fu hii sëmbë musu piki tei ku telu.

¹⁰Biga u sabi ambë u ta futoou. U sabi na ambë liba u ta buta di mëni fuu faa tja u. A di libilibi Gadu liba wë e, womi. Hën da di Heepima fu hii sëmbë, ma möön gaanfa fuu dee sëmbë ta biibi nëën liba. Hën mbei u ta biinga seei fu sëmbë musu jei di buka fëën.

¹¹Wë nöö di a dë sô kaa, nöö be i tei dee soni aki ta lei dee sëmbë a i ala e. Be i ta biinga ku de nöömô u de sabi de bunu.

¹²Söö. Wë baa mi taki e, fa i sai dë, ja musu mbei sëmbë dou i ku wojo fu di i njönku mbei e baa. Nönö. Ma be i libi a di fa u dee oto biibima tuu musu sa djeesi i. Di fa i ta fan, ku di fa i ta libi, ku di fa i ta lobi sëmbë, di fa i ta biibi a Masa

Gaangadu, ku di fa i ta hoi i seei limbolimbo a Gadu wojo, womi, hii dee soni dē tuu musu dē a pasi fu sēmbē sa djeesi i a de.

¹³Nöo fa i dē ku mēni u mi taa mi o ko naandē, nöo mi o kai wanlö soni da i aki fii ta du fu te mi ko: I musu ta lesi dee wōutu u Masa Gaangadu da dee sēmbē nöömö. I musu ta konda di buka fēen da de, ta leti de finifini a dee soni u Masa Gaangadu. Sö i musu ta du fu te mi ko e, womi.

¹⁴Mi ta mēni di daka dee tiima u keiki bi buta maun a i liba, nöo hēn di Akaa u Gadu ko a de hēn de fan soni u di wooko di a da i fii du. Di daka naandē, i bi kisi wan apaiti köni. Nöo mi taki e, taa ja musu tuwē di köni naandē disa e, ma i musu ta wooko ku en nango nöömö.

¹⁵Dee soni mi ta fan ku i aki, womi, i musu ta du de ku hii i hati nango nöömö, nöo sēmbē o si taa i nango fesi seei. ¹⁶Fa i sai dē, i musu ta mbei möiti nöömö be hii libi fii dē a tatai liba. Nöo di lei u Gadu di i ta lei sēmbē dē, hēnseei musu dē a tatai liba tu e. I musu köni seei fu ja tookēn. Nöo te i ta libi sö kaa nöo joo puu i seei a hogi basu, i ku dee oto sēmbē dee ta haika i dē tuu.

Aki ta lei fa Timoteo musu libi ku sēmbēsēmbē u di keiki.

5 [Wē womi Timoteo, awaa mi o taki da i fa fii musu libi ku dee peipei sēmbē e, te joo lei de soni ee nasö te joo bai de a soni.]

Ee a dē wan gaan womi möön i, nöo ja musu gandji dēen e, ma i musu dēen piimisi, nöo i fan ku en kuma i tata.

Ee a dē wan kijoo mii kuma i seei, nöo i kai en fan kuma i baa womi.

²Ee a dē wan gaan mujēē, nöo i musu fan ku en ku lesipeki kumafa i ta fan ku i mama.

Ma nöo ee a dē wan njönku mujēē mii, nöo i musu mēni i seei fii fan ku en ku limbohatai seei, leti kumafa i sa fan ku i sisa mujēē.

³Nöo awaa mi o taki soni u dee gaan mujēē dee manu u de dēdē de fika a ganda. Womi, ee sö wan mujēē aan na wan kodo sēmbē seei nēen famii fu sölugu en möönsö, nöo i sa kai en nē a keiki be keiki sölugu fēen. ⁴Ma ee wan mujēē manu dēdē a fika a ganda, ma a abi miii ee nasö miii kai en avo, nöo nēen i musu kai da di keiki u de sölugu e. Dee mii fēen, de musu sölugu en. Biga hēn da fosu soni di de musu du fu sēmbē si taa de ta waka a Masa Jesosi baka tuutu. Leti fa dee gaan sēmbē u de bi sölugu de di de bi dē miii, nöo leti sö dee mii musu toona sölugu dee gaan sēmbē u de baka. Nöo ee de libi sö, nöo a bunu, a o suti da Gadu seei.

⁵Wē ma nöo ee wan mujēē dē, manu fēen dēdē a fika a ganda mindi naandē, aan sēmbē möönsö u sölugu en, ma a hopo en seei da Masa Gaangadu ta begi en ndeti ku didia. [Nöo te i si sö wan mujēē, womi, nöo i musu kaabu i seei taa di sēmbē dē, a dē fanöudu u keiki sölugu en.]

⁶Ma nöo ee i si wan mujēē manu fēen dēdē nöo hēn a dē fēen ta waka ta daama a köndē nango a piizii söndö a ta pakisei andi a ta du, nöo mi taki da i taa di soni dē

an bunu. Sö wan mujëë, fa i si a dë ku libi dë seei, ma nëën akaa a dëdë e. „Nöö di lö mujëë dë, nëën de musu kai da keiki u de sölugu.”

⁷Hii dee soni mi ta taki da i aki, womi, i musu ta tei de ta lei dee sëmbë a i ala, be de libi fu sëmbë an musu kosi de taa de an ta libi bunu. ⁸Biga ee wan sëmbë an ta sölugu hënseei wosu dendu ku dee famii fëën, nöö di sëmbë dë hogi möön leki dee sëmbë dee an dë a biibi. Fa a ta libi fëën dë, a dë kuma an nama ku Masa Jesosi seei.

⁹Nöö awaa mi o lei i andi ku andi i musu luku ufö joo buta wan mujëë di hën manu an dë ku libi möön faa dë wan apaiti sëmbë da di keiki. Sö wan mujëë, a musu pasa sikisiteni jaa e. Nöö an bi musu waka ku oto womi möön leki hën manu. ¹⁰Fa a sai dë, de musu ta konda fëën taa bumbuu soni wanwan nöö a bi ta du. A bi kiija dee mii fëën a wan bumbuu fasi. A bi ta hoi wakama waiwai nëën wosu. A musu dë wan mujëë di bi lo/ u sölugu dee sëmbë u Masa Gaangadu ku sakafasi seei. Nöö a musu dë wan sëmbë di bi ta lobi u heepi oto sëmbë dee dë a fuka. De musu ta taki fëën taa bunu nöö a bi ta du. Nöö te wan mujëë dë sö, womi, nöö hën i sa buta faa dë wan apaiti sëmbë da di keiki.

^{11,12}Ma nöö dee njönku mujëë dee manu u de dëdë de fika a ganda naandë, nöö an dë fii „buta de apaiti da di keiki e.” Biga te wan pisi nöö di piizii u manu o ko a de liba. Pakisei u de o bia, nöö de o go ta suku manu möön. Nöö ee de dë sö, nöö Masa Gadu ku libisëmbë tuu o tei de fu hogi fu di de booko

di buka di de bi mbei taa „Jesosi” Keesitu nöö de o ta dini. De an hoi ën go dou kumafa de bi taki möön.

¹³Nöö na di dë nöö womi, ma de o ko malëngë. Nöö de o ta waka nango ta ko ta daama a dee wosuwosu ta tjökö buka a sëmbë soni ta lëgëdë ta konda soni di an dë fanöudu. ¹⁴Nöö fëën mbei mi taa dee njönku mujëë dee manu dëdë disa a ganda naandë, be de tei manu toou pai mii ta tii wosu dendu u de, be de ko abi soni u du. Nöö dee felantima fuu an o sa feni pasi u kosi u. ¹⁵Biga sömëni mujëë kuma dee lö naandë bia baka disa Gadu kaa go ta libi u de kumafa di didibi kë, hën wë mbei mi taki sö, womi.

¹⁶Wë mi kë taki wan soni möön u dee gaan mujëë dee dë söndö manu. Ee wan mujëë dë a biibi, nöö hën a abi gaan sëmbë nëën famii di manu dëdë disa, nöö di mujëë dë, hën musu sölugu fu dee gaan sëmbë fëën e. Biga di lö hebi naandë an musu dë u di keiki. Nöö di keiki o sa feni pasi u sölugu dee gaan sëmbë dee dë a nöutu tuutuu.

Aki a ta taki u dee hedima u keiki möön.

¹⁷Wë awa mi o taki wan oto soni da i möön u dee sëmbë dee ta tii keiki. Dee ta du de wooko a wan bunu fasi, nöö de musu kisi möön hia hei ku paka tuu, fuu taki dee ta konda di buka da sëmbë bunu ku dee ta lei sëmbë a wan finifini fasi. ¹⁸Biga ja jei fa di Buku u Gadu taki nöö? A taa:

Ja musu tai di kau buka fu an
musu njan

ka a ta wooko naandë.

Söseei a taa:

A fiti u wan wookoma
musu feni hën paima.

¹⁹Nöö mi taki e, ee wan sëmbë tja wan kaagi u wan u dee tiima ko a i, nöö ja musu piki ën hesi e. I musu jei ën a tu nasö dii sëmbë a wan fasi fii sabi taa tuu, ufö fii piki awaa. ²⁰Ma nöö te i ko si taa a du hogi tuu, nöö i musu gandji dëen a lanti fesi e, mbei hii dee sëmbë dee sai dë musu tei kōni nëen.

²¹Timoteo, fa mi ta fan ku i aki, kijoo, nöö mi kë fii sabi taa Masa Gaangadu ku Masa Jesosi Keesitu ku dee basia u Gadu köndë tuu ta jei fa mi ta fan ku i aki. Nöö fëen mbei i musu ta du hii dee soni mi ta taki da i aki tuu da hii sëmbë, ja musu koti adjabëë da na wan sëmbë.

²²Söö. Wë nöö womi, te joo buta maun a sëmbë liba faa wooko da Gadu, nöö i musu kōni fu ja du ën hesi poi. Ma i musu wegî ën finifini luku ufö i du ën. Biga ee nasö, a kandë a baka nöö de o ko si taa di sëmbë dë an ta libi bunu, nöö a o dë taa i seei dë a dendu tu. Nöö fëen mbei wë mi fan sö, biga i musu hoi i seei limbolimbo a hii futu.

²³Nöö mi taki e, womi, fa i si bëë ta hati i, i ta siki hesihesi dë, nöö na wata wanwan nöö fii bebe e. Ma i musu ta bebe wan piki win tu, nöö a o heepi i.

²⁴Haika e, womi. So sëmbë di hogi di a ta du, a dë a döö kaa bifö de kai ën a kuutu. Ma so sëmbë ta du hogi a wan tjubitjubi fasi. Ma te wan daka a o ko a döö nöömö fu sëmbë sabi ën. ²⁵Nöö söseei a

dë a di bunu di sëmbë ta du tu. So fëen dë a döö kaa u hii sëmbë sa si. Ma u so sëmbë ta dë tjubitjubi, ma bakaten sëmbë o ko sabi ën biga a o ko a döö nöömö.

„Kijoo, dee soni dë i musu sabi fa i si i sai dë e.”

**Aki ta lei fa dee saafu musu
libi ku dee masa u de.**

6 Womi Timoteo, awa mi o taki da i fa wan saafu musu libi ku ën masa. Fa i si dee saafu sai dë, nöö de musu ta luku de masa u de kuma wan sëmbë di de musu lesipeki. Biga ee de libi sö, nöö sëmbë an o feni pasi u de kosi Masa Gaangadu ku di lei fëen di i si u ta lei sëmbë aki.

²A kandë wan saafu abi wan masa di ta biibi Masa Jesosi tu. Nöö hën da de dë baaa ku baaa makandi. Ma nöö di saafu an musu ta sösö di masa fëen fu di dë hedi e. Awaa seei a musu ta wooko möön taanga dëen. Biga möön a ta wooko dëen, möön di masa ta feni wini. Nöö hën da a ta heepi di fëen seei sëmbë di a lobi.

Kijoo, sö fii ta lei dee saafu e.

**Aki ta lei taa di dini u Masa
ta tja hia wini ko tuu.**

Nöö hii dee soni dee i si mi ta taki da i aki, womi, de tuu i musu tei ta lei dee sëmbë fii ala, nöö i ta buta ku de fu de tei de tu. ^{3,4}Ma nöö ee wan sëmbë tja wan oto lei ko ta lei di an ta kai ku di lei fuu Masa Jesosi Keesitu u ta lei aki, nöö gaan fasi di sëmbë dë abi e. Aan fusutan u soni. Biga an kë di bumbuu lei di sa heepi sëmbë u de

libi a wan limbolimbo fasi a Masa Gadu wojo.

Fa dee lö sëmbë sai dë, de lobi u pii oto ta fan ta fia ku sëmbë. Te kaba fëen, nöö sösö haun de o bia ta haun ku deseai, ta kosi deseai, ta taki föutu u otowan ta mëni hogi u de na de. Te wan pisi de an ta futoou na wan sëmbë möön. ⁵De an o sa si de na de a wojo möönsö tu. Sö dee lö sëmbë naandë dë e, womi. A dë kuma dee hogi fasi u de puu dee tuutu soni u Gadu a de hati fiaa. Nöö hën de ko ta mëni taa te wan sëmbë i ta dini Gadu, nöö a ta tja gaan wini ko da i fii ko gudu.

⁶Wë nöö womi, te i ta dini Gadu, nöö a ta tja gaan wini ko da i tuu e. Ma na möni wini a ta tja. Nönö. Ma te i ta libi kumafa Gadu kë ta tifiهدي ku dee soni i abi, nöö hën da wan gaan wini fii kaa. ⁷Biga di de pai u ko a goonliba aki, nöö wa bi tja na wan wojo soni ko ku u e. Nöö söseei te u dëdë, wa o tja na wan soni go tu. ⁸Nöö fëen mbei, ee u abi sondi fuu njan pasa u libi ku koosu fuu tapa u sinkii, nöö a tjika fuu dë tifiهدي.

⁹Biga wë ee wan sëmbë i ta suku fii ko gudu, nöö di soni i ta suku dë sa hai i tja go a sëmëni soni di sa puu i a di pasi u Gadu. Te kaba fëen, a dë kuma taapu kisi i, ja sa ko kumutu möön. Biga sëmëni wisiwasi soni joo ta pakisei a i hati, nöö joo kë ta waka a de baka. Te fii sabi, libi fii poi kaba a sösö fiaa.

¹⁰Biga wë di langawojo u möni, nöö a dë kuma wan lutu a i hati di sa nasi tja hii sootu pei hogi ko da i. Biga so sëmbë bi abi di lö langawojo dë kaa, nöö sapisapi de

ta pusa ta kumutu tefa de disa di biibi fiaa. Nöö hën de ko fika dë ku sëmëni gaan hila fuka a de hati.

Aki Paulosu ta da Timoteo wanlö lasiti lai.

¹¹Ma nöö womi, i da sëmbë u Masa Gaangadu vö, hën mbei i musu kule da hii dee hogilibi u taki dë, be de an dou a i. Nöö a dee lö soni aki baka fii ta kule e, womi: I musu biinga fii libi leti a Gadu wojo. I musu mbei möiti fu hii pakisei fii musu dë a Gadu. I musu ta biibi a Masa Gaangadu nöömö. I musu ta lobi sëmbë. I musu ta tai hati a hii dee fuka dee ta miti i. I musu ta libi ku saapi fasi ku sëmbë. Womi, a dee lö soni dë baka wë fii biinga e.

¹²Fa u ko ta biibi Masa Jesosi aki, nöö sëmëni soni dë ta biinga u puu u a di pasi fëen. Nöö i musu ta fia ku dee soni dë ta feti di bunu feti go dou te nöö i feni di libi u teego. Biga fu di ten di i bi taki sö wan bumbuu soni a lanti fesi taa joo waka a Masa Jesosi baka, nöö kumutu a di ten dë a buta di libi u teego faa da i kaa.

¹³Kijoo, fa i si mi ta fan ku i aki, mi ta fan ku i a Masa Gaangadu fesi di ta da hii dee soni a goonliba aki libi. Mi ta fan ku i a Jesosi Keesitu fesi tu, di an bi fëë u taki di tuu da sëmbë möönsö, te dou ku Gaama Pontuisi Pilati seei. ¹⁴Nöö mi taki e, taa be i go dou ku di wooko di i si Gadu buta a i maun naandë. I musu ta du ën a wan gbelingbelin fasi söndö föutu e, fu te dou di daka di Masa Jesosi Keesitu o toona ko. ¹⁵Biga Masa Gadu o mbei a ko nöömö a di juu di a buta.

Womi, fa Masa Gaangadu sai naandë, nëën hii bunu dë. Hën nöö da tiima u mundu. Biga hën da di kaba hei Könu a hii könu liba, ku di kaba hei Masa a hii masa liba. ¹⁶Fa a sai dë, hën wanwan tö nöö an sa dëdë a mundu möönsö. A ta libi a wan gaan limbo dendu ta koti faja te na wan libisëmbë sa go dou ka a sai dë. Sëmbë an dë di si ën ku wojo wan daka tu, biga libisëmbë wojo an sa kai nëën möönsö. Fa a sai dë, di nëbai fëen ku di kaakiti fëen dë u nöömö teego. A tan sö.

¹⁷Wë nöö Timoteo, mi taki e, taa dee sëmbë dee dë guduma a goonliba aki, nöö i musu bai de be de disa gaan fasi, be de an buta futoou a dee gudu u de. Biga dee gudu naandë, nöö de an dë wan soni di o tan fu nöömö, u sëmbë musu ta buta mëni a de liba. Ma Masa Gaangadu wanwan nöö fii musu ta mëni e. Biga hën ta da u hii dee soni dee u abi, fuu sa njan de ku piizii. An ta pindja sondi da u.

¹⁸Nöö fa dee guduma sai naandë, na di gudu u de, de musu luku

kuma gaan soni e. Ma, be de ta du bunu te a hia ta paati dee gudu u de da sëmbë ku wai hati. De an musu giii. ¹⁹Nöö te de libi sö kaa, nöö hën da de ta lai gudu a Gadu Köndë ala te a hia fu de sa njan a di bakaten libi. Biga di libi u teego di Gadu abi u da de a bakaten, hën wë da di tuutuu libi, na di u goonliba aki. Nöö nëën baka de musu biinga.

Sö i musu ta bai dee guduma e, womi.

²⁰Womi Timoteo, gaantangi mi begi i kijoo, tjubi dee soni dee i si Masa Gadu futoou i buta a i maun naandë e, be de an poi kaba a sösö. Nöö mi taki e, i musu köni ku dee sëmbë dee ta fan hia ta taki dee wisiwasi soni u de dee an ta kai ku Gadu. Fa de ta fia u de dë ta mbei taa de sabi soni poi seei, ma ja musu haika de seei. ²¹Biga so sëmbë bi ta fan dee lö fan dë, hën wë sapisapi de hai kumutu disa di biibi a Masa Jesosi. Nöö fëen mbei baa mi ta bai i nëën.

Womi, Masa Gaangadu musu dë ku i ku ën bunuhati e.